

VASTE GROND

Joan Barfoot

Vaste grond

Vertaald door
Kitty Pouwels

2026

THOMAS RAP
AMSTERDAM

De vertaler ontving voor deze vertaling een projectsubsidie
van het Nederlands Letterenfonds en is daarnaast
ondersteund door Vertalershuis Looren.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

[lo:rən]
Translation House Looren

Copyright © 1978 Joan Barfoot

Copyright Nederlandse vertaling © 2026 Kitty Pouwels

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining niet toegestaan.

Eerste druk september 2026

Oorspronkelijke titel *Gaining Ground*

Oorspronkelijke uitgever Faber & Faber Ltd, Londen

Omslagontwerp Dog and Pony

Vormgeving binnenwerk Perfect Service, Reeuwijk

Druk en bindwerk Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 004 1371 9

NUR 302

thomasrap.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council® (FSC®) mag dragen.
Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

1

Mijn naam is Abra.

Mijn naam is Abra.

Dat was ik bijna vergeten; hier, waar niemand je hoort, heeft het geven van namen alle zin verloren.

Zodoende was er tot daarnet – zoals je ziet begint ook de tijd weer terug te komen – geen ‘Abra’ meer. Nu is ze weer hier, net als zoveel andere dingen, herinneringen, ik weet het allemaal niet meer. Ik dacht dat de moeilijke tijd voorbij was. Ik was die vergeten. Ik was zoveel vergeten.

Abra. Een vreemde naam. Vandaag heb ik hem telkens opnieuw uitgesproken, de geluiden gemaakt, tot het een onzinwoord werd. De scherpe ‘a’ aan het begin, die overgaat in een zachte klank. Abra. Dat is mijn naam; zo ben ik door anderen genoemd. Door de herhaling verliest hij zijn betekenis. Mijn naam. Abra.

2

Het lag voor de hand dat een van hen op een dag zou verschijnen. Toch ben ik blij dat ik er niet aan heb gedacht. Het zou niets hebben geholpen.

Het meisje is knap, heel knap. Ik zie haar duidelijk vanuit de moestuin, waar ik de slaplantjes uitdun, de zaailingen controleer, onkruid wied; dat doe ik elke dag, en dit wordt een prima seizoen.

Ze loopt langzaam naar het huis – staat er ergens een auto op haar te wachten, of zou ze echt helemaal te voet vanuit het dorp zijn gekomen?

Ze lijkt me erg bleek, maar door mijn werk in de tuin zijn mijn eigen handen intussen zo bruin dat ik niet echt iets over bleekheid kan zeggen. Ze ziet me niet gehurkt in de tuin zitten. Ik stel me voor dat ze heel zachtjes aanklopt, want ze maakt een timide indruk. Eerst overweeg ik om te blijven zitten waar ik zit en te wachten tot ze weggaat. Maar ze kijkt met een bang gezicht om zich heen, ze lijkt zo kwetsbaar dat ik vind dat ik iets moet doen, want ik ben sterk en volgens mij kan het geen kwaad. Ik sta op, klop de aarde van mijn handen en veeg ze aan mijn broek af terwijl ik overdenk hoe ik haar kan benaderen zonder dat ze nog banger wordt.

Ik bedenk dat ik haar eerst iets kan toeroepen, heel rustig om haar niet aan het schrikken te maken, want ze lijkt op de herten

die ik hier soms zie, hun zintuigen op scherp, alert op tekenen van gevaar. Maar mijn stem wordt zo weinig gebruikt – ik ben nooit iemand geworden die in zichzelf praat, of tegen dieren of planten – dat die weigert normaal te klinken.

‘Kan ik je helpen?’ roep ik zachtjes, maar mijn stem kraakt en ik weet dat ik brommerig, misschien zelfs dreigend klinkt.

Ze schrikt, draait zich razendsnel om en staart me aan. Ik voel me rot. Ik probeer de mensen wel uit de buurt te houden, maar ik heb nooit iemand bang willen maken. Het is triest om iemand vol angst naar je te zien kijken.

De tweede keer komen de woorden er beter uit. Ik schraap mijn keel, glimlach, leg mijn schoffel voorzichtig neer en loop langzaam op haar af. Ik wilde dat ik iets bij me had wat ik haar kon aanbieden, iets te eten, een geschenk.

‘Kan ik je helpen?’ vraag ik opnieuw.

Ze kijkt naar me.

Heel langzaam loop ik dichterbij haar toe, ik geef haar de tijd om te beseffen dat ik van goede wil ben, haar geen kwaad wil doen. Zo doe je dat hier met de dieren. Alles in de natuur is wantrouwig.

Ze kijkt nog steeds naar me en wacht. Ze rent niet weg, wat sommige dieren nog steeds doen, ook al ben ik hier al zo lang. Haar gezichtsuitdrukking is verwarrend, want het lijkt alsof ze op de vlucht wil slaan, er ligt iets behoedzaams in, maar ook vastberadenheid, en ze zal niet vluchten. Van dichterbij vind ik dat ze er ziek uit ziet, en ik vraag me af waar ze vandaan komt. Ik voel geen blijdschap over haar komst, maar tot mijn eigen verbazing wil ik ook niet echt dat ze weggaat. Waarom is me niet duidelijk.

Op een paar meter van haar blijf ik staan. Zij moet nu zeggen wat ze wil, me een teken geven, want ik kan niet verder. We

staan elkaar zwijgend aan te kijken. Een paar keer beweegt haar mond alsof ze iets wil zeggen, maar telkens slikt ze haar woorden weer in. Volgens mij kijk ik niet onvriendelijk, al weet ik niet wat zij in mijn gezicht ziet.

Dan eindelijk: ‘Ben jij Abra Phillips?’ Haar stem is heel zacht, hoog en meisjesachtig, een beetje trillerig alsof het niet haar echte stem is maar eentje die er, net als die van mij, zomaar uit is gekomen, onherkenbaar voor haarzelf.

De woorden zeggen me iets. Ergens klinkt ‘Abra Phillips’ me vertrouwd in de oren, en ik denk even na. *Ben jij Abra Phillips?* Ben ik dat? Ten slotte besluit ik dat dat wel zo moet zijn; er is verder niemand om met die naam te verbinden.

‘Ik geloof van wel,’ antwoord ik. Ik zeg het bedachtzaam, want zo heb ik het antwoord ook overwogen, maar ze doet een stap achteruit en haar gezicht verstrakt. Ik ben perplex; wat is Abra Phillips voor iemand dat dit meisje, deze ranke persoon die me met grote ogen aanstaart, zich zo bedreigd voelt?

Opnieuw valt er een stilte. Ik heb geen idee hoe ik haar moet geruststellen. Het heeft geen zin om te zeggen: ‘Wees niet bang. Er is niets om bang voor te zijn.’ Alles wat in de natuur leeft, moet daar zelf achter komen. Niemand wordt op zijn woord geloofd.

‘Weet je wie ik ben?’ vraagt ze ten slotte bijna fluisterend, waardoor ze ouder klinkt, minder meisjesachtig.

Ik weet niet wie ze is en voel me nu ook ongemakkelijk. Zou ik het moeten weten? Ik voel druk van haar uitgaan, een verwachting die me een onbehaaglijk gevoel geeft. Ik herken niets aan haar, kan me niet herinneren haar ooit te hebben ontmoet, weet zeker dat ze niet iemand hier uit de stad is. Maar toch – en weer weet ik niet waarom – lijkt het van belang om beleefd te zijn.

‘Nee, sorry, ik herken je niet. Hebben we elkaar al eens ontmoet?’

‘Ja, lang geleden.’ Ze kijkt me hoopvol aan. ‘Waarschijnlijk herken je me niet meer. Ik ben Kate.’

Ze verwacht blijkbaar dat ik nu weet wie ze is en op de een of andere manier reageer. Maar ik ken haar niet, ik heb geen idee wat ze van me wil en ik stoor me aan de onuitgesproken last die ze op mijn schouders legt. Ik merk dat ik boos begin te worden, want dit is mijn huis.

Ik wil nu dat ze weggaat, en ik ben kortaf.

‘Ga alsjeblieft weg. Ik ken je niet, je ziet me waarschijnlijk voor iemand anders aan. Ik ken niemand die Kate heet, ik weet niet wat je van me wilt. Ik kan je niet helpen.’

Ik maak aanstalten om terug te gaan. De zon staat heel hoog, is heel warm, en ik wil in mijn tuin werken, koele aarde naar boven halen en die rond mijn planten verspreiden om ze te bevochtigen en verkwikken. In die hitte kunnen ze een verbrand gevoel krijgen.

Maar ze gaat niet weg. Ik voel dat ze nog altijd naar me staat te kijken, en dan hoor ik dat ze in tranen uitbarst. Toch, of juist daarom, draai ik me niet om, want ik heb geen idee wat ik aan haar verdriet kan doen en ik wil ervan weg. Ik loop nog altijd langzaam, behoedzaam weg als ze opnieuw iets zegt.

‘Kate, mama. Ik ben Katie. Je dochter. Ik ben je dochter. Mijn naam is Kate Phillips.’

Ik blijf staan, maar draai me niet naar haar om, nog steeds niet. Dochter? Iemand van zo ver weg, uit een zo ver verleden dat de tijd waaruit ze komt me niet meer voor de geest staat? Een dochter. Ik overdenk dat woord, een vreemd woord; ik laat het door mijn hoofd wentelen, onderzoek de betekenis, en ten slotte herinner ik het me. ‘Dochter’, dat is kind. Een kind

van negen, heel mager, met enorme ogen, net als deze jonge vrouw hier. Dochter was dat kleine meisje. Kan deze persoon ook dochter zijn?

Ik draai me om en bekijk haar opnieuw. De ogen, ja. Dat ranke ook, ja, al is deze persoon op een andere manier mager dan die negenjarige. Maar dit is geen kindergezicht, helemaal niet het gezicht van de dochter. Veel ouder – geen rimpels, niet ouder op die manier, maar met iets vermoeids. Niet fris, zoals het gezicht van de dochter. Het kan niet dezelfde zijn, de dochter was heel anders, een kind. Ik heb al lang niet meer aan haar gedacht, en deze persoon heeft geen recht om dat te zeggen.

‘Nee,’ zeg ik met nadruk, en ditmaal laat mijn stem me niet in de steek maar laat ze mijn woorden streng en krachtig klinken. ‘Nee, jij bent mijn dochter niet. Haar herinner ik me, en ze lijkt niet op jou. Ga weg.’

Ze verroert zich niet. Haar gezicht is strak, gekwetst en vastberaden tegelijk, en zo makkelijk zal het niet worden. Ik wilde dat ik de schoffel nog in mijn handen had; niet om haar iets aan te doen, maar omdat ik hier zo naakt en weerloos tegenover haar sta.

‘Natuurlijk zie ik er niet meer zo uit.’ Haar stem klinkt gespannen, alsof ze zich forceert om redelijk over te komen. ‘Ik was negen. Nu ben ik achttien. Je kunt moeilijk verwachten dat ik niet ben veranderd. Jij bent ook veranderd. Ik herkende je eerst helemaal niet.’

Tijd. Ze was negen. En nu is ze achttien? Negen jaar? Het kan, dat geef ik toe. Het kan zeker dat het negen jaar geleden is – het zou ook twintig kunnen zijn, of een eeuwigheid.

Dus. Ook al is het mogelijk, dan heb ik misschien alsnog de keuze om haar al dan niet te herkennen? Haar lichaam lijkt zich naar me toe te buigen en haar gezicht richt zich geconcentreerd

op het mijne, het wil dat ik toegeef. Haar invloed is woordeloos en krachtig, maar ik moet weerstand bieden. Ik wil nogmaals zeggen dat ze moet gaan, haar afwijzen. Ik zie nu duidelijker dat negenjarige kind in haar. Dat haar, het is donkerder geworden, minder rood, en niet meer zo zacht. Het golft heel mooi, geen krulletjes zoals vroeger, waar je zo makkelijk met je hand doorheen ging als je naast het kind liep. Ik had altijd gedacht dat rossig haar grof zou zijn, maar bij haar was het zacht geweest. Nu lijkt het dikker, minder fijn.

Haar lichaam en haar gezicht zijn wat voller. Vroeger was ze altijd een beetje knokig, haar omhelzen deed soms pijn als haar botten in de weg zaten. Nu zou het pijnloos zijn, zelfs de botten van haar gezicht zijn meer ingebed.

Alleen de ogen zijn dezelfde. Heel groot, heel bruin, opmerkzaam, ernstig. Met die waarschuwing erin: kwets me niet, die er al was op haar negende, voordat iemand ook maar op het idee was gekomen om haar te kwetsen. Ze was een kind dat toen al veel leek te weten.

Ik herken haar nu, en dat verbindt me met haar.

‘Ik zet thee,’ zeg ik en ik loop naar het huis.

Nu ik het weet, kan ik niets tegen haar doen, maar ik hoop dat ze een andere weg kiest, gauw weer naar de stad, naar haar huis vlucht, waar dat ook moge zijn – maar nee, ze loopt achter me aan. Ik neem aan dat we nu geen van beiden meer een keus hebben. Zo is zoveel gegaan.

Ik zet de ketel op terwijl ze aan mijn oude ronde houten keukentafel gaat zitten. Ergens op een hoge plank vind ik een tweede mok, en hoewel ze langer is dan ik, biedt ze niet aan hem voor me te pakken. Ze is nog steeds bang voor me, op haar hoede.

Ik ben het niet gewend om bekeken te worden. Onhandig

schenk ik de thee in. Ik heb het gevoel dat ik een rol moet spelen, dat ik iemand moet zijn voor deze persoon, de dochter. Het gevoel heeft iets vertrouwds, er schiet iets terug in mijn geheugen, al kan ik niet precies zeggen waar het vandaan komt. Er zit niets anders op dan te gaan zitten, dus tegen mijn zin laat ik me op een stoel zakken, terwijl ik ernaar verlang om weer rustig in de tuin te zijn, alleen. Ze kijkt me verdrietig aan, ze verwacht iets. Maar wat?

‘Waarom ben je hier?’ vraag ik ten slotte. Die vraag lijkt ritmisch niet te kloppen, alsof ik hem zou moeten verzachten door hem nogmaals, op een andere manier te stellen. Maar ik laat het erbij.

‘Ik ben oud genoeg,’ antwoordt ze.

Een stilte, alsof ze denkt dat ik het zo wel begrijp. Ze houdt met één hand haar mok vast en laat de wijsvinger van haar andere hand over de rand glijden, almaar rond, terwijl ze omlaag kijkt en de vinger volgt alsof die alles duidelijk maakt.

Ten slotte gaat ze door: ‘Ik wilde weten waar je naartoe was gegaan. Ik wilde weten waarom het is gebeurd. Papa vond dat ik moest afwachten, je met rust moest laten omdat je dat wilde, maar ik ben nu oud genoeg, het lijkt me dat ik ook rechten heb, evenveel als jij.’

Dat laatste klinkt uitdagend, vijandig, alsof ik daartegen in zou gaan en zou zeggen dat zij geen rechten heeft. Maar ja, het is ook wel logisch dat ze dat denkt.

‘Je was moeilijk te vinden,’ vervolgt ze. ‘Papa wilde me niets zeggen. Ik heb er een halfjaar over gedaan.’ Ze kijkt even op, alsof ze om waardering vraagt voor haar moeite, haar tijd.

‘Sorry,’ zeg ik. ‘Ik heb er nooit aan gedacht dat je me misschien zou willen opzoeken.’ Ik haal mijn schouders op. ‘Waar-schijnlijk heb ik te veel dingen gewoon maar aangenomen.’

‘Maar wat heb je precies aangenomen, mama? Wat dacht je over ons te weten?’ Ze is nu ronduit boos, niet meer bang, maar in haar stem klinkt pijn door. ‘Hoe kun je in godsnaam denken dat ik níet bij de eerste de beste mogelijkheid op zoek zou gaan naar een moeder die ik me nauwelijks kan herinneren? Ik wilde weten waarom je me in de steek hebt gelaten. Alleen maar dat, de reden waarom je me in de steek hebt gelaten.’

Dom genoeg – dat zie ik wel in – verbaast me dat, want ik heb nooit begrepen hoe groot de afstand tussen ons wel is. Ze heeft het allemaal persoonlijk opgevat, maar dat was het helemaal niet. In veel opzichten is ze natuurlijk nog een kind, maar ik reageer toch fel, uit zelfbescherming.

‘Waarom ga je ervan uit dat ik jóu in de steek heb gelaten?’ vraag ik, en ze kijkt weer bang. ‘Ik heb jou niet in de steek gelaten. Jij had er niets mee te maken. Het ging alleen om mij.’

Als ze weer iets zegt klinkt het kalmer, beheerst. ‘Waarom ben je dan weggegaan? Als ik niet van belang was, en als papa en Elliott niet van belang waren, waarom ben je dan gegaan? Er moet toch een reden voor geweest zijn?’

‘Ik weet het niet. Ik herinner het me niet meer. Ik geloof niet dat er echt een reden was.’ Ik zwijg. ‘Zei je dat je achttien was?’

‘Ja.’

‘Dan heb je het dus overleefd. Waarom laat je het niet rusten en leef je niet verder met wat je hebt? Dat is toch waar het om gaat?’

De woorden komen langzaam, met grote moeite. Ik wil krachtig klinken, zorgen dat ze weggaat, maar ik ben niet zeker genoeg van mezelf. Het is al zo lang geleden, ik heb al zo lang geen woorden nodig gehad; zelfs voor mijn gedachten schijn ik die niet meer nodig te hebben, dat zijn sensaties, dingen die in me opflitsen, en het kost me inspanning om me woorden te her-

inneren en die daadwerkelijk uit te spreken, mijn tong, lippen en keel zo te plooiën dat ze er op een herkenbare manier uit komen, en elk onderdeel van dat proces moet moeizaam worden doordacht voordat er een behoorlijk geluid uit mijn mond komt. Pas nu realiseer ik me hoe ver ik van dat alles verwijderd ben geraakt. Het is nooit nodig geweest me dat te realiseren.

Dit is een uitputtingsslag, een vermoeiende inbreuk op mijn leven. Abrupt sta ik op, en ik vergeet expres dat degene tegenover me, wier hoofd omhoogschiet als ik overeind kom en wier blik terugkeert in zichzelf, nog altijd bang voor me is, iets van me wil en als de dood is dat ze niets zal krijgen. Snel, bruusk loop ik naar de deur, het huis uit. Ik moet alles weer op zijn plaats zien te krijgen, me weer vrij voelen. De brandende zon staat nog steeds bijna loodrecht op mijn tuin, zo weinig tijd is er maar verstreken. De schoffel ligt nog steeds naast de rijen piepkleine maisplantjes. Ik wil alle tijd benutten, de zomer gaat zo snel voorbij en er is veel te doen. Ik pak de schoffel en begin weer onkruid te wieden, nu fanatieker, ik stort me op de lage groene planten die elk jaar mijn voedsel dreigen te verstikken. Ik hak ze de kop af, graaf hun wortels uit en dan voel ik me wraakzuchtig en heb ik spijt dat ik ze heb verwond – want als ze dan toch moeten worden vernietigd, is het beter dat op een zachte manier te doen. Ik kalmeer en begin ze geconcentreerd uit te graven, nog maar kleine babyplantjes, misschien voortspruitsels van wat ik al heb weggehaald. Ik leg ze aan de rand van de maisplanten – dit jaar slechts drie lange rijen, de oogst zal grotendeels worden ingevroren voor de winter – en laat ze daar liggen om ze mee te nemen als ik klaar ben.

Ik denk eraan hoe de mais eruit zal zien als de planten volgroeid zijn en voedsel geven, aan de zijdeachtige draden rond de kolven, en herinner me opnieuw hoe zacht het haar was van

Katie, de dochter van negen; en dan schiet de jonge vrouw in het huis me weer te binnen en kan ik voelen dat ze zit te wachten, voel ik de druk van dat wachten van haar. Maar het is nog geen tijd om daarnaar terug te keren, bij de herinnering komt mijn boosheid weer omhoog.

Het maisbed is klaar en ik raap het onkruid op, het is niet veel, en leg het in een mand. Ik breng het naar de composthoop, gooi het erbovenop en keer de hoop. Het rot daar snel.

De kool zal wel weer onder de wormen zitten. Jaar na jaar zijn de kolen bijna onbruikbaar, en toch probeer ik het elk jaar opnieuw, zonder er ooit achter te komen wat ik ertegen kan doen. Maar de tomaten en de groene paprika's staan er goed bij en veel ervan zal ik, net als de mais, invriezen voor de winter. Het is me nog nooit gelukt om groenten zodanig in te vriezen dat ze ook maar bij benadering naar verse groente smaken, maar in de winter heb ik voedsel nodig en eet ik wat ik voor mezelf heb bewaard, in de wetenschap dat het in elk geval voedzaam is.

Terwijl ik op mijn hurken voortschuif tussen de planten en ze controleer, want het is voor mij van levensbelang dat de tuin elk jaar genoeg opbrengt, sta ik zo nu en dan op en strek mijn rug, buig een beetje naar achteren met mijn hand op mijn onderrug om de pijn te verzachten. Ik ben niet jong meer; het spreekt niet meer vanzelf dat alle onderdelen van mijn lijf in goede conditie zijn. Naar een dokter ga ik nooit, maar ik voel de slijtage, heel geleidelijk, je zou het niet eens merken als het niet zo belangrijk was om die dingen bij te houden. Als ik sta hef ik mijn gezicht naar de zon, want het is goed die op me in te laten werken nu hij nog zo sterk is.

Als ik voor de laatste keer opsta en me naar het licht toe keer, zie ik de jonge vrouw weer. Ze staat nu op de veranda en kijkt naar me – tegen de zon in, maar zonder haar ogen af te scher-

men, zodat ze waarschijnlijk alleen mijn contouren ziet. Haar armen bungelen langs haar zij, haar schouders hangen omlaag alsof ze haar nederlaag aanvaardt.

Goed, denk ik. Nu gaat ze wel weg. Ik buig me weer over de planten. Er is genoeg sla voor een maaltijdsalade, alleen voor mezelf.

Achter mijn rug is ze naar me toe gelopen, en daar staat ze terwijl ik met mijn hand vol sla overeind kom. Ik schrik, en samen met de verdrietige, stille manier waarop ze me aankijkt maakt dat me opnieuw boos.

‘Ja?’ vraag ik kortaf.

‘Wil je dat ik wegga?’

Haar stem klinkt weer hoog, jong en gespannen. Mijn boosheid verdwijnt op slag. Ik kan er mijn vinger niet op leggen, op wat maakt dat ik geen verweer tegen haar heb. Maar er is een soort... band. Waarom kan ik die niet bevatten?

Nu beginnen de strijd en de verwarring pas echt; ik voel het gevaar, maar ik kan haar niet wegsturen. Ik kan hooguit bot doen.

‘Wat je wilt. Ik nodig je niet uit, maar ik kan je moeilijk dwingen om te gaan. Er is een hotel in de stad, je bent er vast langsgekomen. Ik woon alleen. Ik denk niet dat ik je kan helpen. De waarheid, daar weet ik weinig van, en als je verklaringen zoekt, die heb ik ook niet voor je. Weet je, uiteindelijk zul je hoe dan ook weer weg moeten om verder te gaan met waar je je ook maar mee bezighoudt.’

Ik doe nors. Geven is niet iets waaraan ik gewend ben. Wat zij verlangt is iets wat ik al heel lang niet meer kan zijn. Het is veel te lang geleden om het opnieuw te proberen.

Ik heb het gevoel dat ze misschien gekwetst is, maar dat ze zal weggaan en zich eroverheen zal zetten. Gewoon haar leven zal

hervatten – en daaruit blijkt wel hoe weinig ik me herinner.

Als ze opnieuw in tranen uitbarst, weet ik me geen raad. Ik draai me weer om naar de tuin en waarschijnlijk probeer ik haar alleen maar te ontwijken, want ik betrap me erop dat ik totaal onnodig aan de sperziebonenplanten voel om te zien of ze het goed doen. Tegen de tijd dat ik haar weer aankijk beginnen de tranen op haar gezicht te drogen, ze heeft ze niet weggeveegd, maar lijkt rustiger.

‘Zo makkelijk gaat dat niet,’ zegt ze. Ze is nu kalm, heel beheerst, vastberaden. ‘Je kunt je er niet zomaar van afmaken. Alsof jij er niets mee te maken had, alsof het allemaal alleen maar aan mij heeft gelegen.’ Ze schudt wat van dat prachtige roodbruine haar uit haar gezicht. ‘Denk er maar eens over na. Ik ga nu terug naar de stad, ik neem een kamer in dat hotel waar je het over had en morgen kom ik terug. Ik zal je met rust laten, je hoeft niet met me te praten als je dat niet wilt.’ Ze is heel bleek, vastbesloten en kinderlijk. ‘Maar ik blijf hier nog wel even. Ik zal je eraan blijven herinneren dat ik je dochter ben en dat je je er niet zo makkelijk van af kunt maken. Ik kom elke dag terug, tot je met me wilt praten. Tot morgen, mama.’

Ze komt nu dichterbij, blijft vlak bij me staan, kijkt me in de ogen. Ik kijk terug, volgens mij niet uitdagend en ook niet aanmoedigend. Zachtjes legt ze haar handen op mijn schouders en ze buigt zich een beetje voorover. Ze drukt een kus op mijn wang. Haar lippen voelen als een bloem die langs mijn gezicht strijkt.

Ik moet het toegeven, al zal ik dat tegenover haar nooit doen: als ze wegloopt volg ik haar, naast het pad met de bomen aan weerszijden, ik loop stilletjes achter de bomen langs en kijk ertussenin waar ze is, ik zie hoe ze telkens omkijkt naar het huis totdat ze het na een bocht niet meer kan zien en dan, den-

kend dat ze uit het zicht is, haar pas vertraagt en weer verdrietig wordt. Ik zie hoe ze haar gezicht afveegt. Ze maakt een meelijwekkende indruk en ik ben boos; maar ditmaal is de boosheid waarschijnlijk ook op mezelf gericht, want zij wil niet dat ik dit zie; ik doe zelf moeite om het te zien.

Het is niet omdat ze mijn dochter is. Ik zou boos zijn op alles en iedereen die me in de val probeerde te lokken.

Maar waarom laat ik het met haar zover komen?

Aan het eind van het pad, ruim twee kilometer van het huis, blijft ze staan. Daar laat ik mijn auto altijd achter in een halfopen keet, behalve de zeldzame keren dat ik naar de stad ga om spullen in te slaan waarin ik zelf niet kan voorzien. Dan rijd ik zo mogelijk door tot aan het huis, heel voorzichtig, stapvoets de smalle bandensporen volgend om niet in de gevaarlijk nabije greppels aan weerszijden te belanden. Zo gauw ik dan mijn boodschappen heb uitgeladen, breng ik de auto terug naar het eind van het pad. Het is op winterdagen meermaals voorgekomen dat ik vast kwam te zitten omdat de auto niet wilde starten, en ik heb me leren te redden zonder voorraden waarvan ik aanvankelijk dacht dat ik ze nodig had. Uiteindelijk wist ik me dan uit te graven en de hulp van een buurman in te roepen om de auto weer aan de praat te krijgen. De mensen hier stellen intussen geen vragen meer. De man van de boerderij hier verderop komt gewoon mee met zijn startkabels, start de accu weer op en gaat terug naar huis, en ik geef hem elke keer een paar dollar. Toen ik hier nog niet zo lang was gebeurde het een paar keer, omdat ik niet wist wat ik allemaal in huis moest halen en telkens weer terug naar de stad moest, en ook omdat ik de auto niet goed onderhield. Ik had niet door hoe belangrijk die zou zijn. Van levensbelang, net als de groenten. Intussen is het een oud beestje, maar hij heeft nog altijd weinig kilometers op de teller, want ik rij alleen

maar naar de stad, elf kilometer hiervandaan, en dat niet eens zo vaak. Mijn land ligt aan een afgelegen weg die soms moeilijk, zo niet onmogelijk te berijden is. Nog een reden waarom ik heb geleerd alles op orde te brengen voordat de sneeuw komt.

Ik zie dat Katie door de ramen mijn auto in tuurt, waarschijnlijk op zoek naar informatie over mij, maar er ligt daar niets. Zelf heeft ze een kleine auto, en de manier waarop ze daarin stapt, bevalt me wel. Die autootjes zien er onhandig uit en ze is behoorlijk lang, maar ze kruipt er heel vlot en elegant in, helemaal gewend aan de omvang van de auto en die van haarzelf. Het valt me ook op dat ze zelfverzekerd achteruit- en wegrijdt, alsof de auto een verlengstuk van haar lichaam is en ze de smalle grindweg door en door kent. Ik moet zeggen dat het meisje me fysiek wel aanstaat; het stoort me alleen dat ze in mijn leven is opgedoken.

Een stuk langzamer dan toen ik Katie achtervolgde loop ik terug naar het huis. Het bezoek wekt herinneringen en vreemde gedachten, die tot mijn verbazing dicht onder de oppervlakte liggen. Als ik in de afgelopen jaren al aan mijn vroegere leven dacht, dan terloops, als aan iets vaags, iets wat heel anders was. Door de confrontatie met Katie en haar verbittering en nieuwsgierigheid word ik ook met een deel van mijn oude zelf geconfronteerd. Ik kan geen specifiek voorval aanwijzen dat je een herinnering zou kunnen noemen, maar ik zie vormen en contouren, en het beangstigt me dat ze kunnen terugkeren, me kunnen aanvliegen, me uit mijn evenwicht brengen. Ineens heb ik het gevoel dat mijn zelfvertrouwen, de zekerheid waaraan ik inmiddels gewend ben, weg is.

Ik geloof niet dat ik mijn herinneringen ooit heb verdrongen, helemaal niet, zelfs niet in het begin van deze – kennelijk – negen jaar. Het leek me alleen vanzelfsprekend dat het hele verleden moest afsterven, net als de persoon die het had beleefd.

Ik wil niet dat Katie terugkomt. Ik wil haar niet, met dat verleden dat ze met zich meebrengt als ze komt aangewandeld over mijn pad. Ik wil dat ze terugkeert naar de grote stad, om te doen wat het ook maar is dat haar voldoening en een goed gevoel geeft. Ik wil niet dat ze hier vraagtekens komt zetten bij mijn voldoening en mijn goede gevoel.

Het duurt nog een hele tijd voor de avond valt. 's Zomers blijft het tot heel laat licht, zodat ik na het eten nog lang buiten kan blijven, weer in de tuin of het bos kan werken of gewoon kan zitten luisteren naar het leven om me heen. We voeren geen gesprekken, dat leven en ik, maar we herkennen elkaar, en de zomeravonden zijn plezierig.

Later, als het donker is geworden maar ik nog niet moe ben, bak ik soms iets. Gewoonlijk brood, iets nuttigs. Maar vanavond ben ik, nadat ik – waar ik door Katie nog niet aan was toegekomen – hout heb gehakt, nog klaarwakker. Bijna gespannen, denk ik. Ik wil iets maken, geen brood maar iets wat ik niet nodig heb, iets frivools zoals een cake; dus dat doe ik, en ik gebruik veel te veel kostbare eieren, zodat ik door mijn voorraad heen zal zijn voordat de man die ze bij de poort neerlegt weer komt.

Het is lang geleden. De cake lijkt ingewikkeld, het is een heel geknoei en gedoe, en waarschijnlijk is het al heel laat als ik klaar ben.

De cake ziet er lekker uit, aantrekkelijk, maar ik kom niet in de verleiding er alvast van te proeven. Ik wil de vorm, de symmetrie ervan niet bederven door hem aan te snijden.

Ik denk niet dat ik hem voor Katie heb gemaakt. Ik dacht zeker niet aan haar toen ik besloot hem te gaan bakken. Maar als ze de volgende dag komt staat hij klaar, en als ze weer gaat, zijn er een paar stukken vanaf en ben ik blij, want kennelijk heeft hij gesmaakt.